

عوامل مضر و آسیب رسان در دوران بارداری و

شیردهی

13 مرداد 1402

یک متخصص زنان و زایمان، در خصوص عوامل مضر و آسیب رسان در دوران بارداری و شیردهی، توضیحاتی داد.

مریم کاشانیان، در برنامه مادر و کودک شبکه سلامت سیما در پاسخ به این سوال که تراتوژن چیست، گفت: هر عاملی که در دوران تکامل رویانی و در طی رشد و نمو جنین، باعث تغییر در شکل و عملکرد اندام جنین شود، تراتوژن نام دارد، این کلمه ریشه یونانی دارد و به معنای هیولا است.

وی افزود: تراتوژن ممکن است به دلیل مصرف یک دارو، یک ماده شیمیایی، یک فاکتور فیزیکی یا محیطی، یک مشکل ژنتیکی و یا ابتلاء به یک عفونت رخ دهد. تراتوژن‌ها با ایجاد اختلال در بعضی از فرایندهای خاص فیزیولوژیک، سبب مرگ سلولی، تغییر در رشد بافت‌ها و همچنین تمایز سلولی غیر طبیعی در جنین می‌شوند.

این متخصص زنان و زایمان ادامه داد: اثر یک ماده تراتوژن به میزان دوز مصرفی، مدت مواجهه، مرحله تکاملی جنین و همچنین استعداد ژنتیکی مادر و جنین، بستگی دارد، از جمله این عوامل می‌توان به بیماری‌های عفونی و ویروس‌ها، شرایط محیطی (اشعه‌ها و پرتوها) و همچنین داروها اشاره کرد.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران، سه ماهه اول بارداری را از نظر تأثیر عوامل آسیب زا، دوره حساس‌تری دانست و افزود: در سه ماهه اول بارداری، جنین با رشد و نمو بسیار سریعی روبرو است و در نتیجه جنین در این دوران در صورت مواجهه با این مواد، دچار آسیب‌های جدی تری می‌شود.

کاشانیان یادآور شد: عوامل متعددی از جمله: بیماری‌های زمینه‌ای مادر، داروها، عفونت‌ها و... بر سلامت جنین تأثیرگذارند، بعضی از مادران به دلیل ابتلاء به بیماری‌های زمینه‌ای مجبور به استفاده از دارو هستند.

وی به این مادران توصیه کرد: هرگز داروهای خود را بدون اطلاع پزشک و سر خود قطع نکنند زیرا با احتمال تهدید سلامتی مادر و جنین همراه است.

ازدواج خانواده
دکتر کبری درویش همیشه
مشاوره
تلفنی
۲۴ ساعته
۰۹۱۰۲۹۰۴۷۵۸

این متخصص زنان و زایمان به بانوان توصیه کرد: حتماً مشاوره پیش از بارداری انجام دهید و پزشک را از وجود بیماری‌های زمینه‌ای خود آگاه سازید. گاهی در بعضی از بیماری‌های زمینه‌ای مانند پرکاری تیروئید، نیازمند درمان قبل از بارداری است و تا بیماری کنترل نشود، اجازه بارداری نیست.

کاشانیان در خصوص مصرف داروها توصیه کرد: قبل از اقدام به **بارداری**، پزشک خود را از مصرف داروهایتان مطلع سازید: زیرا ممکن است مصرف این داروها در دوران بارداری مجاز نباشد و طبق نظر متخصص زنان، این داروها تغییر یابد.

عضو هیئت علمی دانشگاه علوم پزشکی تهران به بانوان مبتلا به دیابت یادآور شد: قبل از اقدام به بارداری باید قند خونتان در حدود نرمال باشد، زیرا در صورت بالا بودن قند خون، امکان بالا رفتن ناهنجاری‌های کروموزومی در جنین افزایش می‌یابد، وی افزود: در این مادران مصرف روزانه ۵ میلی‌گرم اسید فولیک، درصد ناهنجاری‌ها را تا حدی کاهش می‌دهد.

استاد تمام دانشگاه علوم پزشکی تهران ادامه داد: داروها در دوران بارداری حتماً باید زیر نظر پزشک متخصص مصرف شوند، بعضی از داروها ممکن است باعث انقباض رحم و زایمان زودرس شوند و بعضی از داروها هم، جریان خون رحمی را کم کنند: که بر رشد جنین اثر منفی خواهد داشت.

کاشانیان ادامه داد: به خصوص در سه ماهه اول بارداری و مراحل رشد و نمو سریع جنین، مصرف داروها باید تحت نظر پزشک انجام شود.

وی در پاسخ به این سوال که آیا انجام خدمات دندانپزشکی در دوران بارداری مجاز است، گفت: بهترین کار این است که در مشاوره قبل از بارداری، مشکلات دندانپزشکی مرتفع شوند، اما به طور کل تمام اقدامات دندانپزشکی در طی بارداری و حتماً با نظر متخصص زنان، قابل انجام است.

این متخصص زنان و زایمان ادامه داد: بانوانی که در سن باروری قرار دارند، در صورت احتمال بارداری، قبل از انجام خدمات رادیولوژی، پزشک خود را مطلع سازند.

کاشانیان در پاسخ به این سوال که آیا درمان عفونت‌های ادراری در دوران بارداری و به دنبال آن مصرف آنتی بیوتیک‌ها، ضرری برای مادر باردار ندارد، گفت: عفونت ادراری در طی بارداری می‌تواند باعث ایجاد زایمان زودرس شود، بنابراین مصرف آنتی بیوتیک‌های مجاز، زیر نظر پزشک متخصص

زنان در زمان‌های مورد نیاز، ضروری است.